

[Kristian Nygaard.]

Dækning af Transportudgifter, til Gødning og til Anskaffelse af forskellige Avlsredskaber. Landbrugsraadet kan efter Lovforslaget anvende indtil 60 000 Kr. aarlig som Præmier eller Tilskud uden Ministeriets Samtykke. Tilskuddet udbetales i Almindelighed, først naar det paagældende Arbejde er fuldført, men der kan ogsaa ydes Forskud.

Der er ingen Tvivl om, at dette Lovforslag er et radikalt Forslag til Ophjælpning af færøsk Landbrug, og en saadan Støtte kan efter sagkyndiges Udsagn i højeste Grad tiltrænges. Landbruget deroppe er endnu ikke kommet med i den almindelige Fremgang. Kun 3—4 pCt. af Arealet er opdyrket, medens man mener, at ca. 20 pCt. af hele Arealet egner sig dertil, og der er Brug for en saadan Udvikling, da Befolkningen vokser ret stærkt, og selv om Landmændene tillige er Fiskere, saaledes som tidligere ærede Talere har oplyst, er det ikke saa godt at bygge hele sin Eksistens paa Havet.

Meget tyder paa, at de sociale Spørgsmaal kommer mere i Forgrunden oppe paa Færøerne, efter at den nationale Vækkelseskamp nu er gennemkæmpet, og her maa det danske Folk være rede til at bringe nødvendig Hjælp, efter at vi ved Skæbnens Spil har faaet saa stærk en Forbindelse med disse Øgrupper.

De 4 sidste Lovforslag staar naturligvis alle i nær Forbindelse med det allerede nævnte Forslag. Forslag til Lov for Færøerne om Hegn og Markfred vedtoges i Lagtinget 1930, men Landbrugsministeriet fandt ikke tilstrækkelig Anledning til at forelægge Forslaget for Rigsdagen, inden der forelaa Betænkning fra det Udvalg, der arbejdede med Spørgsmaalet om Gennemførelse af en særlig Lovgivning til Fremme af Jordopdyrkning paa Færøerne. Det foreslaas i dette Lovforslag, at der ansættes 3 Hegnsynsmænd for hvert Sogn. Deres Opgave bliver at søge bilagt opstaaede Tvistigheder om Hegn og Markfred paa en lettere Maade, end det hidtil er sket, hvor saadanne Spørgsmaal henvistes til Grandestævne.

Forslag til Lov for Færøerne om Grandestævne m. m. indeholder en Række Bestemmelser, der flytter en Del af de Sager, der hidtil har været behandlet og afgjort

ved Grandestævne, saa at deres Afgørelse paa en mere praktisk Maade træffes af de stedlige Bestyrelser, der har let ved at samles, og som i mange Tilfælde maaske har lettere ved at enes, hvorved man undgaar, at smaa ubetydelige Sager kommer til at skille stærkere end nødvendigt. Men for øvrigt er Lovforslaget bygget op som en naturlig Fortsættelse af den nugældende Lovgivning deroppe paa dette Omraade.

Grandestævne afholdes efter den gamle Lov i Januar eller Februar eller snarest muligt derefter, da langt de fleste Landmænd er borte fra Bruget paa Fiskeri Sommeren igennem. Paa Grandestævnet, der ledes af Sysselmanden, behandles en lang Række Sager, men for at faa en Sag frem til Afgørelse paa et Grandestævne har det saa vidt mig bekendt hidtil været saaledes, at den skulde anmeldes for Sysselmanden inden det foregaaende Aars 1. November. For Folk, der bor langt borte fra Stedet, er det lidt vanskeligt at forstaa, hvorfor en Sag skal anmeldes saa længe i Forvejen.

Men Forholdenes Forskellighed kommer særlig stærkt frem i Lovforslaget om Haugers Styrelse og Drift m. m. Hauger eller Udmarker kan være i Sameje mellem to eller flere Ejere. En saadan Driftsform, forstaaer vi, afstedkommer let Vanskeligheder af højst forskellig Karakter. Lovforslaget her tilsigter ved Oprettelse af Haugestævne at skabe en Myndighed, som i Mod sætning til Grandestævnet kan sammenkaldes med 8 Dages Varsel for at mægle og afsige Kendelser i saadanne Stridsspørgsmaal, som Fællesejet let fører med sig. Forslaget indeholder endvidere Bestemmelser om Haugestævnets Myndighed, om Valg af Bestyrelse for Fælleshauge med mere end 5 Ejere, om Antagelse af Haugerøgttere og deres Pligter og Rettigheder, om Ejendomsforholdet med Hensyn til Faarene paa Haugen; og til sidst findes der adskillige Paragraffer, der handler om Straf og Paatale, om Rettergangsmaade og om Voldgift.

Endelig handler det femte og sidste Lovforslag om Benyttelse af Indsøer og Vandløb. Lovforslaget er med enkelte Ændringer angaaende Benyttelse af Vandkraft i Overensstemmelse med den i Lagtinget i 1934 truffede Vedtagelse. Aarsagen til, at Lovforslaget fremkommer, maa søges i, at Færøerne hidtil har savnet Lovbestem-